

HØGÅS OG ELGÅSEN VINDKRAFTVERK

HØRINGSUTTALELSER SAK 12/118

Nr:	Fra:	Journalpost nr:
1	Grethe og Trygve Johansen, Lørenskog	37
2	Lene Jensen, Ørje	38
3	Tore H. Vikeby, Ørje	39
4	Ida Amundsen	42
5	Anne K. Husebråten, Ørje	43
6	Ørje og Rødenes Idrettslag	44
7	Ingar Th. Andreassen, Ørje	45
8	Rakkestad kommune	46
9	Fylkesmannen i Østfold	47
10	Jan Fr. Nordbakke, Ørje	48
11	Interessegruppa Mer Villmark Nå	49
12	4 husstander i Brandsrudveien, Ørje	50
13	Karin Braarud, Ørje	51
14	Stiftelsen D/S Engebret Soot, Ørje	52
15	Tollregionen Øst-Norge	53
16	Østfold fylkeskommune	54
17	Fylkesmannen i Østfold	55
18	Øymark Jeger- og fiskerforening, Ørje	56
19	Bjerg E. Brandsrud/Anders Jaavall, Ørje	57
20	Marker orienteringslag, Ørje	58
21	Motvindkraft Marker, Ørje	59 + 68
22	Marker-patriot: Mette Sandvig	60
23	Indre Ø. lokallag av Fortidsminneforeningen	61
24	Marker kommunale viltneemd	62
25	Haldenvassdragets kanalmuseum, Ørje	63
26	Marker Bondelag, Ørje	64
27	Thor A. Halvorsrud og Ole P. Aarnæs, grunneiere i planområde Elgåsen	65
28	Nils H. Olsson og Astrid J. Østby, Ørje	66
29	Kathrine og Olaf Olsen Torp, Ørje	67
30	Marker Skogeierlag, v/ Oddmund Fosser og Thor Amund Halvorsrud, Ørje	69
31	Norsk Ornitologisk Forening, avd. Østfold, Moss	70
32	Marius og Vigdis Sandli-Ødegaard, Ørje	73
33	Forum for natur og friluftsliv (FNF), Sarpsborg	74
34	Kjerstin og Thore F Ødegaard, Askim, hytteiere	77
35	Tommy Rambøl, Ørje	78
36	Jens Oskar Olsen-Torp, Ørje	79

Askim 14.05.2013

MARKER KOMMUNE	
Arkivnr. 12/118	Dok. 77
15 MAI 2013	
Arkivkode P	S82 2/13
Arkivkode S	
Arkivtype	ØN-LM
Kassens nr.	Saksnr. ANN-101
	Traktatnr.

Til Marker Kommunestyre ved ordfører Stein Erik Lauvås

Til orientering, oversender vi vår høringsuttalelse til NVE, vedrørende E-on's konsekvensanalyse over sine utbyggingsplaner for vindkraftfelt på Joarknatten og Høgås. Vi ber om at også denne uttalelsen blir gjort kjent for kommunestyrets medlemmer innen kommunestyremøtet 21.mai. På forhånd takk.

Se vedlagte kopi av brev sendt til NVE den 16.04.2013

Med vennlig hilsen

Kjerstin og Thore Fredrik Ødegaard

Askim 16.04.2013

Høringsuttalelse til NVE vedrørende sak nr 201200476

Fra Kjerstin og Thore Fredrik Ødegaard, eiere av fritidseiendommen "Fjellstua" beliggende ved Nordre Brutjern, Marker. G.nr 97 / Br.n 22.

Vår familie har hatt denne eiendommen siden 1960 og vi er således godt kjente i skogsområdet "Joarknatten" med tilliggende områder, hvor E-on nå har planer om utbygging av vindkraftfelt. Vi har i alle disse årene vært flittige brukere av dette fredlige og naturskjønne området som strekker seg nord- øst- og sydover langs svenskegrensen. Dette er for oss et verdifullt rekreasjonsområde og turterreng, som vi også bruker som område for sopp- og børsanking om høsten.

Etter å ha studert E-on`s konsekvensanalyse for vindkraftutbygging i dette området, sitter vi igjen med et bilde av at analysen er sterkt mangelfull og overfladisk utført når det gjelder hvilke konsekvenser utbyggingen kan få for dyrelivet og naturmangfoldet, slik som vi kjenner det her inne. Det å karakterisere konsekvensene som middels negative for friluftsliv og rekreasjon, er vel også en sterk underdrivelse fra E-on`s side.

Konsekvensen vil etter vår mening bli at dette skogsområdet vil bli omdannet til et industrifelt med brede veier og støyende installasjoner, en total ødeleggelse av hele området når det gjelder opplevelse av natur og ro.

Området "Joarknatten" har tradisjonelt blitt mye brukt av Ørjeboere til tur, jogging, jakt og fiske, bær- og soppstaking fordi det ligger lett tilgjengelig og i kort avstand fra tettstedet.

Vi har ofte fine opplevelser når vi overraskende kan iakttå elg, hare, rev, bever og annet vilt her inne. Orrfugl og tiur er det heller ikke skjelden vi plutselig kan støte på og skremme opp når vi går her i skogen. Velkjente spilleplasser for tiur og orreleik som ligger her inne ved grensen til Sverige, vil bli liggende midt inne i det planlagte turbinlandskapet. Hvilke konsekvenser vil dette ha for bestanden av storfugl i dette området?

Hver vår og høst ser vi trekk av andefugler som lander på Brutjern og omkringliggende vann. Flere typer ender, svaner og gjess er da hyppige gjester som skal videre til Gjølssjø eller andre områder. Natteravn blir nevnt som "sansynlig" hekkefugl i området. Jeg kan fortelle at jeg i mange år har fulgt med på denne fascinerende fuglen, som har tilhold rett overfor eiendommen vår på andre siden av Brutjern. Vi har hatt glede av å høre og se denne skjeldne fuglen nesten hver eneste kveld gjennom hele sommerhalvåret. Skrik fra ugle og andre rovfugler er også ofte å høre.

Når det gjelder naturmangfold og dyreliv, virker det ikke som E-on har gått videre grundig til verks når det gjelder hvilke konsekvenser en slik utbygging kan få for disse.

Her er et rikt dyreliv som vil gå en uviss skjebne i møte hvis disse planene blir en realitet.

For vår del vil denne utbyggingen bli veldig negativ med hensyn til støy. Vi vil bli berørt av støy fra turbiner både på Joarknatten og Høgåsområdet. De nærmeste beliggende ikke mindre enn ca1000m på hver side fra eiendommen vår, som vil ligge inne i støysonen på 40-45 dBA. Etter vår mening er det helt uakseptabelt å bli påtvunget en slik støyforurensning. Vi føler det er gjort svært lite for konkret å klarlegge hva dette medfører av ubehag og plager på sikt. Mange rykter og antagelser er lansert, men hva er realiteter?

Vi kan heller ikke se at det er gjort noen reelle vurderinger av verditap på eiendommer som blir liggende innenfor støysonene for turbinene. Hva med tap ved eventuelt salg fordi man ikke holder ut med støyen, og føler at man ikke lenger trives med disse monstervingene svirrende uavbrutt over hodene våre? Det vil vel si seg selv at det kan bli svært vanskelig å få solgt eiendommen med en slik beliggenhet, og hva da med erstatning for dette verditapet?

Med vennlig hilsen

Kjerstin og Thore Fredrik Ødegaard

Almveien 26

1807 Askim

12/118	78
16 MAI 2013	
582213	
PLN-LM	ANVNA

TANKER OM VINDKRAFT – SETT FRA INNSIDEN, OG LITT FRA SIDELINJEN

Etter å ha fulgt debatten om vindkraft i Marker den siste tiden, har også jeg bestemt meg for å dele noen tanker om dette temaet som engasjerer mange i bygda vår. Og la meg med en gang bekjentgjøre at jeg er en av de berørte grunneierne i Høgås. Noen vil da sikkert hevde at mine tanker og synspunkter vil være fargelagt av økonomiske forespeilinger. Kanskje – kanskje ikke... Jeg skal ikke bruke for mange ord på å forsøke å motbevise det, men for ordens skyld nevne at jeg svært tidlig i prosessen stilte meg positiv til prosjektet før økonomi og plassering av vindmøller var noe tema. Jeg forsøker generelt å være positiv til forandringer og nytenking, enten naboen skiller ut en boligtomt eller andre naboer ønsker å starte torvuttak.

Livet så langt har lært meg at svarene vi leter etter, sjelden er svart eller hvitt. Rett eller galt. Stort sett alle valg vi gjør har både positive og negative konsekvenser. I vindmøllesaken mener jeg at de positive konsekvensene overskygger de negative, derfor vil jeg i første rekke trekke frem disse.

FOKUS FRAMOVER.

Når jeg for snart 30 år siden skulle ta førerkort til bil, husker jeg veldig godt at kjøreskolelærer Frogner stadig innprentet i meg at jeg måtte ha fokus framover på veien, men samtidig kaste et blikk i speilet bakover sånn ca vært 3-4 sekund. Hovedfokuset måtte være framover. Mulig at jeg tar feil, men noen ganger virker det som om vi markinger er mer opptatt av å "se i speilet", på det som har vært, enn på det som ligger foran oss. Vi er med rette stolte av Engebret Soot, Knut Eng og Finn Martinsen for på nevne noen. Disse kom til bygda med visjoner og ideer, brettet opp armene, skapte arbeidsplasser, liv og vekst i bygda. Jeg vil regne med at også disse pionerene møtte motstand og skepsis. Men si meg: Hvor lenge er det egentlig siden noen kom med store visjoner og ideer til Marker? Og som hadde muligheter, kapital og styrke til å realisere ideene? Mange av bygdas hjørnesteinsbedrifter er etter hvert borte, Noen flagger gradvis ut til Sverige. Heldigvis kommer noen nye til. Løken trevare tok over der Nor-tre slapp taket, men bortsett fra det har vi vel ikke hatt de helt store nyskapningene og innovasjon som det så populært heter i senere år. Landbruket i kommunen har opplevd vekst i investeringene knyttet til dyrehold, men de største investeringene, så vidt jeg kan bedømme, gjøres i "bo og omsorgs sektoren". Sett i lys av dette, kreves det i hvertfall mot og styrke av våre folkevalgte å si nei, når E-on et av verdens største energiselskaper banker på døren og vil etablere seg i kommunen vår.

VÆRE I TIDEN.

Etter å ha drevet som deltidsbonde i snart 25 år må jeg si at det er et av de mest fantastiske og interessante yrkene som finnes. Jeg føler meg svært privilegert som har fått denne muligheten. Det er veldig dynamisk, man må hele tiden tilpasse seg skiftende vær og miljøforhold, endrede rammebetingelser og vilkår. Noen bønder vil helst drive akkurat slik de alltid har drevet, og slik generasjonen før har gjort. Det er også som regel de mest misfornøyde bøndene og de som legger ned. Når det fra sentralt hold for en del år siden kom signaler om ønsket økt satsing på økologisk jordbruk, valgt jeg å henge meg på. Som et incitament ble det gitt økte tilskudd, bedre pris på varene og gratis rådgivingstjeneste til å komme i gang. Jeg har nå drevet økologisk jordbruk i 10 år og utvider i år driften. Selvfølgelig er det gøy å være med på noe som er et satsningsområde. Jeg tror ikke at jeg er noen bedre bonde enn andre, og at de produktene jeg leverer er så fantastisk mye bedre enn andres, men det gjelder å være i tiden. Spille med de kortene som man til en hver tid får på hånd. Så kan det hende at satsingsområdet om 10 år er annerledes. Da får vi tilpasse oss det.

Når myndighetene nå har bestemt at fornybar energi skal være et satsingsområde, at det blir grønne sertifikater, at vi skal bygge ut vindkraft og at dette er et felles norsk/svensk prosjekt frem til 2020. Hva skal vi da gjøre? Skal vi sitte med hendene i fanget eller skal vi spille med de kortene vi nå har på hånd? Ønsker vi å være med i satsingsfeltet? Som grunneier ønsker jeg selvfølgelig å være med og stille de ressursene jeg har til rådighet.

I Europa har vindkraftutbyggingen de siste 10 år gjennomsnittlig økt med 12 % hvert år. Sverige bygger ut vindkraft for fullt, og slik det ser ut nå, går mange av de grønne sertifikatene til Sverige dersom Norske prosjekter ikke kommer på banen og blir realisert. Jeg personlig tror at Årjengs kommune (som for øvrig er kåret til en av de beste kommunene i Sverige på tilrettelegging for næringsutvikling) neppe sier nei takk til vindkraft dersom en seriøs aktør banker på deres dør. Jeg tror

at vi i løpet av 10 år ,uansett vårt egen beslutning, vil se vindmøller på andre siden av grensen. Stort sett kommer vinden fra syd/vest. Dersom vi velger å droppe vindmøller kan vi kanskje i fremtiden registrere at vinden passerer over hodene våre, den passerer grensen, setter ting i bevegelse, skaper arbeidsplasser og inntekter på andre siden kjølen. For øvrig ikke ulikt handelstrafikken til Sverige som vi daglig ser på E-18, og den tiltagende bedriftsutflaggingen fra Indre Østfold regionen, til våre naboer i øst. Men jeg, jeg har tro på vindmøller på begge sider av Kjølen.

IBOENDE SKEPSIS:

Vi Nordmenn har en utrolig iboende skepsis til alt nytt, og vi kjemper ofte i mot med nebb og klør mot det ukjente. Vi vil at det skal være som det har vært. Når jeg ser meg tilbake i speilet er vel ikke jeg noe unntak. Jeg har måttet revurdere og endre standpunkt mer enn en gang.

Opp gjennom årene har vi Nordmenn kjempet mot alt fra fargefjernsyn (som det het den gang) til kvinnelige prester. For ikke å glemme alle tenkelige kontroversielle temaer innen skisporten. Vi kjempet mot Bokløv-stilen, glassfiberski og skøytestilen som Bill Kock i sin tid introduserte, for å nevne noen..

Lokalt har vi i årenes løp kjempet mot forandring. Mot kommunesammenslåingen Rødenes/Øymark og nedleggelsen av grendeskolene. Jeg tror vel med fasit i hånd at vi kan si det var fremtidsrettet med en sammenslåing i begge tilfellene. En Rødenesing fortalte meg nylig at på tidlig 1900- tall, ble det vedtatt i herredsstyret at det ikke skulle bygges ut strømmnett i Rødenes. Det var visstnok så koselig med parafinlamper, og hvis man fikk strøm mistet man skumringen. Så gikk det vel noen år, før strømmettet ble bygd ut.... I dag kan vi smile av denne saken, men den gang vil jeg tro det var fullt alvor.

For egen del husker jeg svært godt underskriftskampanjen og opprøret mot boligfeltet på Mosebyneset og brua i Neset. Det var jo ikke måte på hvor ille dette skulle bli. Det ville jo knapt bli mulig å ha båt i Rødenessjøen, langt mindre å bade på strendene. Det ville skjemme utsikten fra E-18, Krogstadtjernet ville bli forurenset av alger, og generelt ville det bli nærmest ubebolig i Neset. Alle hustander i Neset, bortsett fra en, skrev under på kampanjen mot bro i Neset. Men boligfelt og bro ble det. Ble det da så ille? Om alle er 100 % fornøyd vet jeg ikke, men jeg tror de fleste i dag er komfortable med slik det ble. Jeg treffer stadig beboere på Neset på kveldstur over brua. Så vidt jeg kan registrere er det nå mer folk og båter på strendene. Skoleklasser og barnehaver er på tur i området, og mange fra Ørje legger den faste kveldsturen dit. Området har blitt gjort tilgjengelig og bruken har økt. De fleste synes det er fint å komme nedover E-18 mot Ørje på kveldtid og se det lyser i vinduene på husene i Mosebyneset. Jeg har også registrert at bilder av brua i dag benyttes i svært mange og forskjellige sammenhenger og da med positivt fortegn.

På samme måte tror jeg skepsisen og motstanden til vindmøller ville blekne dersom vi velger å bygge vindmøller. Det er i hvert fall det som skjer de fleste andre steder. Jeg kjenner flere som har fritidsboliger i Strømstad/Bohuslan området. Et svært populært område for Nordmenn å ha hytte. Den nye Norskekysten som enkelte svensker har omdøpt det til. De som har kjørt til Gøteborg og videre sydover har vel ikke kunnet unngå å se at det her finnes vindmøller i fleng. Det ser ikke ut til å påvirke populariteten til dette området. Jeg har ikke hørt om noen som ikke vil ha hytte på Vastkysten pga vindmøller. Eller har kvittet seg med disse pga vindmøller. Jeg har ikke hørt om at hyttene her har blitt verdiløse eller at du får kjøpt de for en slikk og ingenting. Snarere tvert om! Eller tar jeg helt feil? Reklamen sier oss at det er "Deilig å være norsk i Danmark". Et av nordmenns mest populære reisemål. Jeg har fortsatt ikke hørt en Nordmann si at han ikke drar på ferie til Danmark pga vindmøllen som tross alt står ganske tett der nede. (Se vedlagt kart over vindkraft produksjon i Europa)

Og angående jegernes bekymring. Jeg er ikke selv jeger, men jeg kjenner mange. Det lar seg vel ikke unngå i Marker. Før Vindmølledebatten hørte jeg stadig vekk om hjortejakten på Hitra som noe eksklusivt, og villsvin jakten på gods i Sør Sverige som utrolig morsom og spennende jaktform. Før vindmølledebatten tok til hørte jeg aldri noen som takket nei til å jakte på disse stedene pga av vindmøllene der...

VINDMØLLER – HIMMEL ELLER HELVETE

Når man har observert debatten som har pågått, kan man få inntrykk av at det er snakk om himmel eller helvete. Til dels fra begge parter, men med motsatt fortegn. Dette tror jeg kan bli litt feil, og jeg velger å være litt mer nøktern. Selv om jeg er for Vindmøller, tror jeg ikke at Marker kommer til å flyte over av penger, "melk og honning" etter en eventuell utbygging, eller at kommunen rakner dersom det ikke blir utbygging. På samme måte kjøper jeg ikke argumentene til Motvindkraft om at det blir ubebolig her dersom vi bygger ut, og at det vil forbli en Edens Hage dersom alt blir som det er. Jeg ser på dette som et symbolsk veikryss. Ønsker vi å være en Museums kommune med fokus på bevaring og det som har vært, eller ønsker vi å være en fremtidskommune hvor det satses og bygges for morgendagen. Kanskje er det ikke noe rett eller feil svar. Kan vi ikke kombinere dette? Som kjøreskolelærer Frogner sa: Hold fokus fremover, men følg også med i speilet bakover. Fasiten vil vi kanskje få om 10,20 eller 50 år.

De fleste av oss har stått i en del veikryss gjennom livet. Mulig at jeg er litt spesiell, men jeg kan ikke huske at det er noe jeg har sagt ja til gjennom livet som jeg angrer vesentlig på. Men du verden hvor mange muligheter som har stått foran meg, som jeg ikke grep, og som jeg angrer på i dag. Det er ikke sikkert alt hadde vært annerledes eller at alt hadde blitt suksess, men tanken på mulighetene jeg ikke grep gnager meg til tider.

Jeg har blitt fortalt at det i sin tid ,visstnok var en politisk sak som overskygget det meste i Grensebygdene. Skulle det bygges jernbane til Ørje. Mange var engasjert, og til slutt ble det vedtatt i herrestyret, med en stemmes overvekt, at det ikke skulle bygges jernbane. I ettertid kan vi jo leke med tanken om det hadde blitt en stemmes overvekt for bygging. Hvem vet hvordan Ørje og Marker hadde utviklet seg da?

DISCOVERY

Årstallet 2009 skrev seg inn i livet mitt med ildskrift. Jeg hadde en av mitt livs største opplevelser da jeg 21 mai kl 08.55. tok det siste skrittet oppover og satte føttene på klodens høyeste punkt. I de årelange forberedelsene hadde jeg lest det meste av bøker og sett de fleste programmer på TV om Everest. Ikke minst på Discovery. Jeg skal fortelle dere en hemmelighet: Ingen bøker eller program på Discovery er i nærheten av å formidle det du opplever i virkeligheten.

Når jeg i dag ser programmer på Discovery, om bygging av høye tårn, demninger og vindmøller synes jeg det er utrolig fascinerende. Men jeg skal si dere en hemmelighet til: Det er mye morsommere å se det i virkeligheten! Jeg har vært heldig å få se mange spennende bygg og byggeplasser rundt om i verden. Nå venter jeg på at det skal bli vår tur Jeg er tross alt bygningsmann, jeg elsker å bygge, bli utfordret, skape verdier og bidra med det jeg kan og stille de ressursene jeg har fått til rådighet, for å drive lokalsamfunnet vårt videre. Vi har et uttrykk i fjellklatterbransjen, som også burde brukes av oss i Marker kommune: "You can't reach the summit from your sleeping bag"

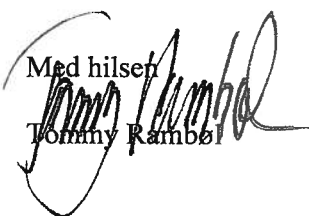
Jeg vil kjenne lukten av fersk betong, stål som sveises, gigantiske byggekraner i siluett mot kveldshimmelen, og byggverk som setter Marker på kartet.

Når jeg var guttunge, og vi en pen søndag fikk hostet liv i den gamle Ford Taunusen, 17M mener jeg den het... og hele familien satte kursen mot Oslo på biltur.. Ja da var det en ting jeg så etter når vi hadde passert Fiskevollbukta og byen lå foran oss. Holmenkoll-bakken!! Denne nasjonale stolthet som du kunne se på mils avstand... Det var nesten litt uvirkelig å høre at noen bodde i Holmenkollen.. Når jeg en gang i framtiden står på toppen av Holmenkollen en søndag i klart høstvær, kommer i snakk med noen, og de etter en stund spør: "Ja, og hvor bor du da? Da skal jeg peke sydøstover mot Vindmølleparken som kan skimtes i det fjerne og si: Der bor jeg!!.. Alt for lenge har vi sett etter ruvende kjennemerker andre steder som Holmenkollen og Tryvannstårnet.

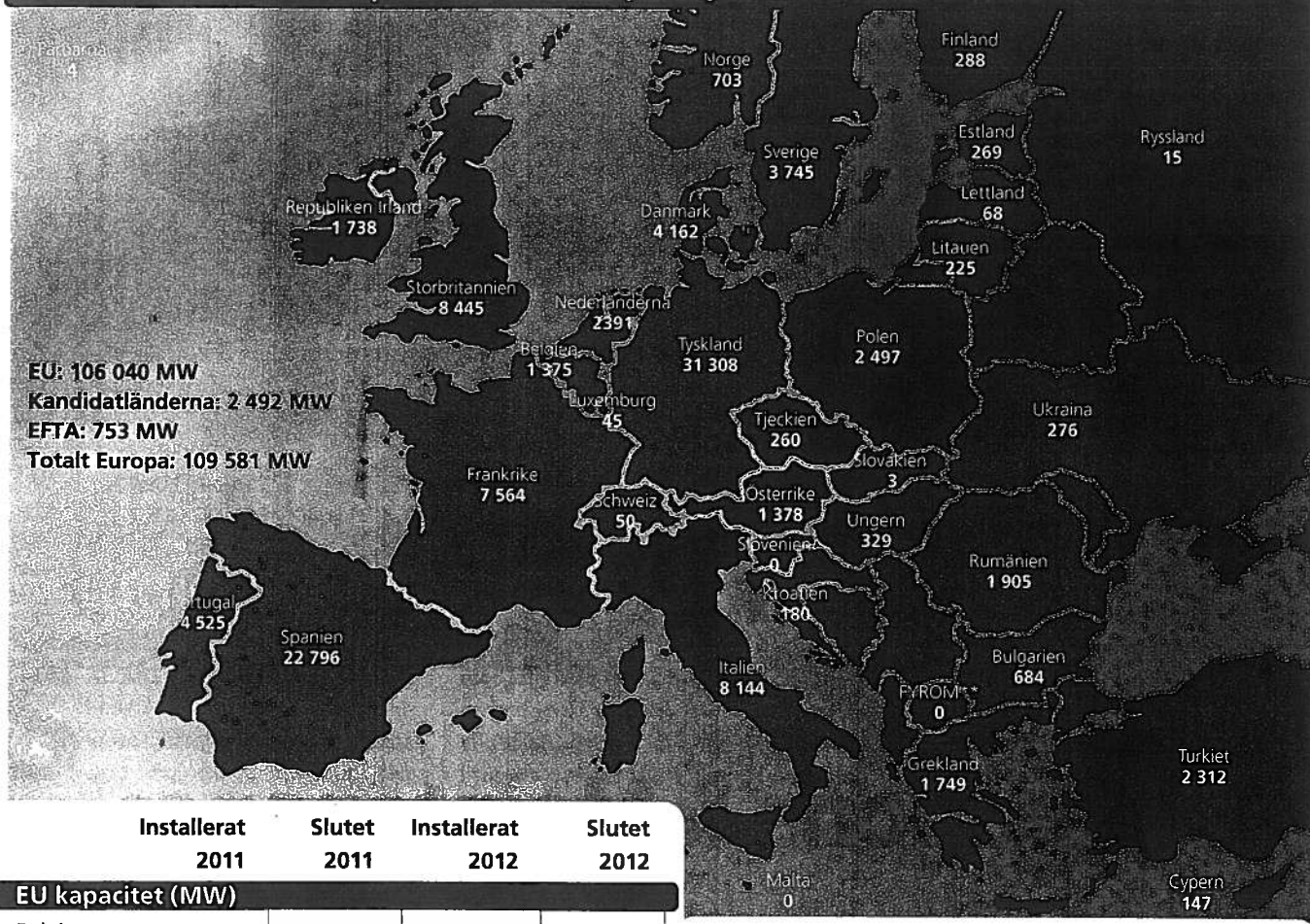
Nå er det vår tur! Nå skal Marker gå foran og vise vei inn i framtiden! Nå skal vi være med på et satsingsområde det er tverrpolitisk enighet om på Stortinget, og der mulighetene nå er lagt til rette! Hvis ikke må vi "vente på neste tog"... når det måtte komme...

Med hilsen

Tommy Rambøl

Vindkraft installerat i Europa i slutet av 2012 (totalt) i MW

	Installerat 2011	Slutet 2011	Installerat 2012	Slutet 2012
EU kapacitet (MW)				
Belgien	191	1078	297	1 375
Bulgarien	28	516	168	684
Cypern	52	134	13	147
Danmark	211	3 956	217	4 162
Estland	35	184	86	269
Finland	2	199	89	288
Frankrike	830	6 807	757	7 564
Grekland	316	1 634	117	1 749
Irland	208	1 614	125	1 738
Italien	1 090	6 878	1 273	8 144
Lettland	17	48	21	68
Litauen*	16	179	46	225
Luxemburg*	1	45	0	45
Malta	0	0	0	0
Nederländerna	59	2 272	119	2 391
Polen	436	1 616	880	2 497
Portugal	341	4 379	145	4 525
Rumänien	520	982	923	1 905
Slovakien	0	3	0	3
Slovenien	0	0	0	0
Spanien	1 050	21 674	1 122	22 796
Storbritannien	1 298	6 556	1 897	8 445
Sverige	754	2 899	846	3 745
Tjeckien	2	217	44	260
Tyskland	2 100	29 071	2 415	31 308
Ungern	34	329	0	329
Österrike	73	1 084	296	1 378
Total EU-27	9 664	94 354	11 896	106 040
Total EU-15	8 524	90 145	9 714	99 652
Total EU-12	1 140	4 207	2 181	6 388

	Installerat 2011	Slutet 2011	Installerat 2012	Slutet 2012
Kandidatländer (MW)				
Kroatien	52	131	48	180
Tidigare Jugoslavien**	0	0	0	0
Serbien	0	0	0	0
Turkiet	477	1 806	506	2 312
Totalt	529	1 937	554	2 492
EFTA (MW)				
Island	0	0	0	0
Lichtenstein	0	0	0	0
Norge	99	537	166	703
Schweiz	3	46	4	50
Totalt	102	583	170	753
Övriga (MW)				
Färöarna*	0	4	0	4
Ukraina	66	151	125	276
Ryssland*	0	15	0	15
Totalt	66	170	125	295
Totalt Europa	10 361	97 043	12 744	109 581

*Preliminär siffra

**Tidigare Jugoslaviska republiken Makedonien

Anmärkning: På grund av tidigare års uppskattningar, har 207 MW av tidigare befullmäktiganden i utredningar, återuppbyggande av avrundning av siffror, är de inte exakt överensstämmande med de sammanlagda siffrorna vid årets slut 2012 med 2011 års siffror plus 2012 års tillägg.

Källa: EWEA

Årsaker	12/118	Del nr.	79
16 MAI 2013			
Ark. Kode P	582813		
Ark. Kode S			
Avdeling	P/M-LM	Saksen	ANNHAL
Kategori		Gradering	

Skogbruk i Marker - vindkraft

Som delaktig grunneier i planlagte Høgås planområde har jeg lyst til å komme med noen betraktninger over hva en vindpark kan bety for skognæringen i området. Først noen fakta:

Produktiv skog i Marker	269645 da
Uproduktivt areal i Marker	79001 da
Areal som inngår i vindmølleparker (3stk)	23500 da
Vindmølleparker i forhold til produktivt skogareal	9 %
Nedbygd areal(veier, vindturbiner etc)	460,3 da

Tall er hentet fra Skogtaksering og KU

Noen nøkkeltall i skogbruket

	2012	2011	2007
Gjennomsnittspris Havass kr/m ³	313		375
Kostnad til hogst Havass kr/m ³	110		98
Tillegg pr 100m ekstra vei 3 – 4 kr pr m ³			
Avvirkning i Havass m ³	49000		48300
Avvirkning i Marker m ³	54870	74034	
Bruttoverdi kr	17 432 579	26 337 986	

Tall er hentet fra årsberetninger til Havass og innberetninger til skogfond

Med bakgrunn i 2 perioder som leder for lokalt skogeierlag samt andre verv i skogsammenheng, har jeg hatt mulighet for å følge skognæringen de siste 18 år. Marker har hatt en jevn stigning i avvirket tømmer fram til og med 2011. Som det framgår av tall over, sank avvirkning i 2012 med 19164 m³ med tilsvarende nedgang i verdi på kr 8,9 millioner. Årsaken til dette er dårlig økonomi samt dårlige driftsforhold. Det er lite inspirerende å hogge skog når priser faller med 62 kr (16,5%) samtidig som kostnader øker med 12 kr (12,2%) i løpet av en 5-årsperiode. Produksjonsmessig er det ikke noe som tilsier at nivået skal være på dette nivå.

Når man da diskuterer hva inntekt av vindkraft vil tilføre Marker Kommune, må man ikke glemme hva etablering av vindparker vil bety for å opprettholde eksisterende næring og da spesielt skogen.

Skattemessig er skogen under egne ordninger, men en nedgang i bruttoverdi på 8,9 millioner til sier fort en nettoverdi til beskatning på kr 5,7 millioner.

Jeg velger å beskrive Høgås, for det er der jeg har min lokale kjennskap. Området er i dag dekket av en skogsbilvei, Slorebyveien, som til dels kan kalles helårsvei. Øvrige veier benyttes hovedsakelig i de perioder av året det er tæle eller tørke. Det siste har vi ikke opplevd på de siste åra. Dette tilsier at mye av tømmeret får høyere avvirkningspriser enn det som er beskrevet over. Avstand til bilvei er fort 500-600 m. Ikke uvanlig med 20 – 25 kr mer pr m³i transport. Markedet bestemmer prisen og Norge følger stort sett vår nabo Sverige.

Med etablering av Høgås vindpark vil vi få et etterlengtet veinett som kan brukes hele året. Det gjør oss i stand til å kunne hogge når kunder har de beste prisene til reduserte hogst- og transport kostnader, uavhengig av årstid. For skogeier vil det bety at aktivitet kan opprettholdes selv om markedspriser faller.

I de tall som er presentert, er det ikke tatt hensyn til kulturarbeide eller tynning, slik at gevinst vil være vesentlig høyere en det som framgår. Det må også tas hensyn til at ca 6 % av produktivt areal er tenkt utbygd i denne omgang (2 parker)

Håper at dette vil sette fokus ikke bare på nyvinning, men også på næringer som eksisterer for å sikre deres muligheter videre framover. Sammen bidrar vi til å sikre Markers framtid.

Med hilsen

Jens Oskar Olsen-Torp